

PHÁT TRIỂN KINH TẾ CHIA SẺ VÙNG KINH TẾ TRỌNG ĐIỂM PHÍA NAM

TRẦN MINH TÂM*

Kinh tế chia sẻ đang là mô hình được kỳ vọng sẽ là “chìa khóa” để vùng kinh tế trọng điểm phía Nam đi đầu phát triển một số ngành sản xuất và dịch vụ tiên tiến trong bối cảnh mô hình tăng trưởng truyền thống không còn nhiều dư địa. Thông qua nhận diện những thách thức của việc phát triển mô hình kinh tế chia sẻ, bài viết đề xuất một số khuyến nghị về chính sách nhằm giúp quản lý hiệu quả mô hình kinh tế này trong thời gian tới.

Từ khóa: kinh tế chia sẻ, thực trạng kinh tế chia sẻ, giải pháp quản lý nhà nước

Nhận bài ngày: 9/7/2019; đưa vào biên tập: 11/7/2019; phản biện: 20/8/2019; duyệt đăng: 4/12/2019

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngày nay, quá trình toàn cầu hóa và hội nhập kinh tế quốc tế đã làm xuất hiện những cơ hội kinh doanh mới trên phạm vi rộng lớn hơn so với trước đây. Cùng với các quá trình này, sự phát triển nhanh chóng của cách mạng công nghiệp 4.0 và “internet vạn vật” lại càng góp phần phát triển các mô hình kinh doanh mới, trong đó có kinh tế chia sẻ.

Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam (gồm TPHCM, Bình Phước, Tây Ninh, Bình Dương, Đồng Nai, Bà Rịa - Vũng Tàu, Long An và Tiền Giang) (Thủ tướng Chính phủ, 2007) là vùng kinh tế phát triển năng động, có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao, bền vững, dẫn đầu cả nước trong phát triển một số ngành sản xuất và dịch

vụ tiên tiến như các ngành sản xuất linh kiện điện tử, sản xuất phần mềm, các dịch vụ thương mại, logistics, tài chính, viễn thông, du lịch. Chính vì vậy, khu vực này đã và đang được dự báo là khu vực tiềm năng để phát triển và ứng dụng mạnh mẽ kinh tế chia sẻ.

Dù mới xuất hiện vài năm nay, nhưng kinh tế chia sẻ (sharing economy) đang được kỳ vọng sẽ đem lại vô vàn cơ hội, thổi bùng ngọn lửa sáng tạo cho hàng loạt lĩnh vực của nền kinh tế. Trong bối cảnh mô hình tăng trưởng truyền thống không còn nhiều dư địa, kinh tế chia sẻ được kỳ vọng sẽ là “chìa khóa” để các tỉnh thuộc vùng kinh tế trọng điểm phía Nam có thể tận dụng, phát huy những thành tựu cách mạng khoa học - công nghệ, trở thành nhân tố động lực mới, góp phần thúc đẩy tăng trưởng nhanh và phát triển bền vững.

* Học viện Chính trị khu vực II.

2. KINH TẾ CHIA SẺ

Trên thực tế có rất nhiều định nghĩa khác nhau về kinh tế chia sẻ và không có một định nghĩa chung cho tất cả mọi trường hợp hay mọi quốc gia. Tuy nhiên nhìn chung, tất cả các tên gọi khác của mô hình kinh tế chia sẻ đều có chung đặc điểm là một mô hình kinh doanh mới kinh doanh ngang hàng, tận dụng lợi thế của phát triển công nghệ số giúp tiết kiệm chi phí giao dịch và tiếp cận một số lượng lớn khách hàng thông qua các nền tảng số.

Nền kinh tế chia sẻ cho phép các cá nhân và các nhóm kiếm tiền từ các tài sản đang sử dụng. Đó là các tài sản nhàn rỗi (như ô tô và nhà ở) có thể được thuê khi không sử dụng. Theo cách này, tài sản vật chất được chia sẻ dưới dạng dịch vụ. Đây là một phương thức kết nối mới giữa người mua (người dùng) và người bán (người cung cấp) trong hoạt động kinh tế.

Nền kinh tế chia sẻ tạo ra cơ hội để người tham gia có thể làm việc toàn thời gian, bán thời gian hoặc làm việc tự do, từ đó đem lại thu nhập tăng thêm bên cạnh công việc hiện có của người tham gia. Việc chia sẻ đem lại cho người tiêu dùng khả năng được tiếp cận với những dịch vụ/tài sản mà họ không thể sở hữu. Chia sẻ cũng giúp nâng cao phúc lợi xã hội, làm cho việc sử dụng tài sản vật chất và các nguồn lực nhàn rỗi khác trở nên hiệu quả hơn, góp phần phát triển bền vững và giảm những tác động tiêu cực đến môi trường.

Kinh tế chia sẻ càng phát triển mạnh mẽ khi có được sự cộng hưởng từ cách mạng khoa học công nghệ, internet. Khi internet lan rộng, loại hình kinh doanh này sẽ kết nối những người có tài sản nhàn rỗi và những người cần sử dụng một cách hiệu quả hơn. Nhờ vậy, mỗi người không chỉ là người mua mà còn có thể bán thông qua thương mại ngang hàng. Hiện nay, nền kinh tế chia sẻ có nhiều mô hình ứng dụng trên nền tảng công nghệ như:

- Nền tảng hợp tác: các công ty cung cấp không gian làm việc mở chung cho các dịch giả tự do, doanh nhân và nhân viên làm việc tại nhà ở các khu vực đô thị lớn.
- Nền tảng cho vay ngang hàng: các công ty cho phép các cá nhân vay các cá nhân khác với mức lãi suất thấp hơn so với các tổ chức cho vay tín dụng truyền thống.
- Nền tảng cung cấp dịch vụ thay cho việc mua sản phẩm: khi đó, sản phẩm trở thành dịch vụ, sở hữu trở thành cho thuê.
- Nền tảng phân phối nguồn lực: phân phối sản phẩm, dịch vụ từ nơi không cần sang nơi cần hơn.

Có thể khẳng định, nền kinh tế chia sẻ là phương thức áp dụng công nghệ nhằm giảm sự lãng phí trong tiêu dùng, hướng tới phát triển cộng đồng, thành phố thông minh, nơi tài nguyên được dùng một cách hiệu quả nhất. Phá vỡ những rào cản, kinh tế chia sẻ đưa công nghệ vào vận hành hệ thống kinh doanh, tạo nên sự kết nối

mạnh mẽ, chia sẻ nhiều hơn, cạnh tranh hơn và mang đến cơ hội kiếm tiền cho tất cả mọi người. Đây chính là những yếu tố minh chứng rằng, kinh tế chia sẻ không phải một hiện tượng nhất thời mà còn có tiềm năng phát triển lớn mạnh hơn nữa trong tương lai.

3. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ CHIA SẺ Ở KHU VỰC KINH TẾ TRỌNG ĐIỂM PHÍA NAM

Kinh tế chia sẻ đã hình thành từ khá lâu, ở Việt Nam nó gắn liền với lối sống văn hóa của người dân và quá trình phát triển kinh tế - xã hội. Người Việt Nam có truyền thống đoàn kết, chia sẻ với nhau, chung tay thực hiện nhiều công việc trong sản xuất và sinh hoạt. Điều này trở thành nguồn cung tiềm năng cho nền kinh tế chia sẻ.

Hiện nay, thị trường Việt Nam đã có sự góp mặt của các công ty như: Uber, Grab, Airbnb, Triip.me, Travelmob - những mô hình kinh tế chia sẻ được nhiều người sử dụng.

Grab là một ứng dụng định vị tự động để đặt và điều phối xe trên điện thoại thông minh. Grab hướng tới mục tiêu cải tiến thị trường taxi địa phương bằng khởi đầu đơn giản, chi phí hiệu quả cho cả 2 bên cung (cá nhân và tổ chức có phương tiện) và cầu (hành khách). Với công nghệ này, Grab tối ưu hóa quá trình kết hợp giữa cung và cầu trong lĩnh vực vận tải.

Airbnb cũng xuất hiện tại Việt Nam từ năm 2014, tính tới tháng 8/2018, Hà Nội và TPHCM đã có 21.994 phòng đăng ký cho thuê trên Airbnb (*Dân trí*

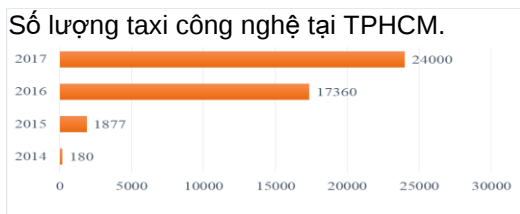
online, 2019). Nở rộ tại TPHCM và phát triển sang các tỉnh lân cận như Bình Dương, Đồng Nai, Vũng Tàu, Airbnb đang thúc đẩy sự tăng trưởng của nguồn vốn đầu tư, tìm kiếm lợi nhuận từ việc cho thuê lại tại đây. TPHCM cùng với một số tỉnh thành khác đã gia nhập mạng lưới của Airbnb với số lượng phòng ngủ, nhà cho thuê đạt trên 1.000 phòng.

Trong khi đó, Triip.me tại Việt Nam lại biến những người địa phương bình thường thành một hướng dẫn viên du lịch nghiệp dư. Triip.me cho phép bất kỳ ai cũng có thể tạo một gói sản phẩm du lịch, đưa lên và bán cho khách du lịch trên trang web. hoặc ứng dụng trên điện thoại thông minh. Sản phẩm này cho ra đời ứng dụng Wiki Triip, nơi tổng hợp thông tin trực tuyến về các điểm đến du lịch hấp dẫn của Việt Nam.

Mặc dù, chưa có số liệu thống kê chính thức, đầy đủ về mô hình kinh tế chia sẻ tại khu vực kinh tế trọng điểm phía Nam nhưng sự phát triển và những tiện ích mà mô hình kinh tế này mang lại là không thể phủ nhận.

Tính đến năm 2017, cả nước có 866 đơn vị vận tải với 36.809 phương tiện tham gia thí điểm vận hành theo cách thức của mô hình kinh tế chia sẻ. Trong đó, trên địa bàn TPHCM có 506 đơn vị vận tải, 3 nhà cung cấp phần mềm, 21.600 xe tham gia thí điểm (Khanh Đoàn, 2018). Thống kê sơ bộ của Sở Giao thông Vận tải TPHCM cho thấy, trên địa bàn TPHCM, số lượng xe hợp đồng điện tử theo mô

hình kinh tế chia sẻ tăng rất nhanh (số lượng xe năm 2015 và 2016 lần lượt tăng gần 10 lần so với các năm trước liền kề. Tỷ lệ tăng năm 2017 so với năm 2016 cũng lên tới 38,2%).

Nguồn: Sở Giao thông Vận tải TPHCM.

Song hành cùng các loại hình trên, mô hình kinh tế chia sẻ cũng đã mở rộng sang lĩnh vực tài chính, ngân hàng với sản phẩm dịch vụ cho vay ngang hàng. Đây là mô hình kinh doanh sử dụng nền tảng trực tuyến để kết nối nhà đầu tư với cá nhân hay doanh nghiệp muốn vay vốn mà không cần qua trung gian. Đây là phương thức hoàn toàn khác biệt với mô hình vay truyền thống.

Bên cạnh đó, một số dịch vụ khác cũng đã xuất hiện như dịch vụ cung cấp nền tảng cho phép người dùng tự xây dựng tour cung cấp cho khách du lịch khắp nơi trên thế giới, dịch vụ ăn uống, lao động, hàng hóa tiêu dùng; dịch vụ cung cấp ứng dụng điện thoại kết nối người dùng với các nhà cung cấp dịch vụ như dịch vụ sửa chữa điện tử, điện lạnh, xây dựng; hình thức gọi vốn cộng đồng cũng bắt đầu nhen nhóm.

Là khu vực năng động sáng tạo, là đầu tàu kinh tế của cả nước, vùng kinh tế trọng điểm phía Nam được đánh giá là mảnh đất “màu mỡ” cho kinh tế chia sẻ. Kinh tế chia sẻ với ý

nghĩa tích cực và tiềm năng rất lớn, được kỳ vọng sẽ là “chìa khóa” để các tỉnh trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam có thể tận dụng, phát huy những thành tựu cách mạng khoa học - công nghệ, trở thành nhân tố động lực mới, góp phần thúc đẩy tăng trưởng nhanh và phát triển bền vững.

4. MỘT SỐ ĐÁNH GIÁ

4.1. Những mặt tích cực của kinh tế chia sẻ mang lại

Đối với nhiều người đang sinh sống tại các thành phố lớn của Việt Nam, trước đây mỗi khi đi lại thường sử dụng dịch vụ “xe ôm” hay taxi truyền thống, còn nay họ sẽ “gọi Grab” qua ứng dụng trên điện thoại thông minh. Chỉ sau vài năm, Grab - công ty khởi nghiệp loại hình “taxi công nghệ” đã làm thay đổi thói quen tiêu dùng của người dân. Không những vậy, còn tác động làm chuyển biến nhận thức cũng như văn hóa kinh doanh của nhiều doanh nghiệp truyền thống hoạt động cùng lĩnh vực. Dưới sức ép cạnh tranh từ “taxi công nghệ”, giá cước của taxi truyền thống sẽ ít hấp dẫn khách hàng nếu như taxi truyền thống không điều chỉnh giá thấp hơn hoặc nâng chất lượng dịch vụ cao hơn. Cùng với đó, các doanh nghiệp taxi truyền thống nhanh chóng cũng buộc phải thay đổi, ứng dụng công nghệ mới với sự ra đời hàng loạt ứng dụng cho phép khách hàng gọi xe không cần qua tổng đài của taxi Mai Linh, Vinasun, Thành Công...

Kinh tế chia sẻ mở ra những phương thức, cơ hội kinh doanh mới dựa trên

nền tảng số, ứng dụng công nghệ của cách mạng công nghiệp 4.0, tạo thêm việc làm, giúp người lao động nâng cao thu nhập. Bên cạnh đó, dưới tác động của kinh tế chia sẻ, thị trường cũng trở nên minh bạch, cạnh tranh tích cực với nhiều loại hình dịch vụ đa dạng, đem lại lợi ích cho người tiêu dùng. Đặc biệt, kinh tế chia sẻ còn góp phần cải cách bộ máy hành chính theo hướng Chính phủ số; thúc đẩy cải cách thể chế nhằm phát triển nền kinh tế số và tận dụng xu thế của cách mạng công nghiệp 4.0. Qua việc tạo ra áp lực cạnh tranh đối với các loại hình kinh doanh truyền thống, kinh tế chia sẻ thúc đẩy sự đổi mới, nâng cao chất lượng các hoạt động kinh tế. Cùng với đó, kinh tế chia sẻ còn giúp phát huy mạnh mẽ sức sáng tạo cùng mọi nguồn lực để đất nước tiến lên phía trước nhưng “không ai bị bỏ lại phía sau”, mọi người đều được hưởng thành quả từ tăng trưởng.

4.2. Những vấn đề đặt ra trong phát triển nền kinh tế chia sẻ

Có thể thấy, kinh tế chia sẻ sẽ làm thay đổi sự vận hành kinh tế toàn cầu trong tương lai không xa. Nhưng len lỏi vào nhiều ngành nghề kinh doanh ở mọi lĩnh vực của đời sống, kinh tế chia sẻ cũng gây ra không ít lúng túng cho các cơ quan quản lý trong vấn đề giải quyết xung đột lợi ích giữa mô hình kinh tế này với mô hình kinh doanh truyền thống; cạnh tranh không công bằng, tập trung kinh tế; lao động, việc làm, an sinh xã hội... và nhất là kiểm soát các nghĩa vụ tài chính đối

với các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân cung cấp dịch vụ.

Một là, về khoảng trống chính sách

Kể từ khi thâm nhập thị trường Việt Nam tháng 2/2014, Grab liên tục báo lỗ. Thanh tra việc chấp hành pháp luật thuế đối với doanh nghiệp Grab và Uber, Cục Thuế TP HCM đã truy thu gần 67 tỷ đồng đối với Uber (Thanh Lê, 2017), xử lý tăng thu và truy thu 3 tỷ đồng đối với Grab. Tuy nhiên, chỉ có Grab chấp hành nộp đủ số thuế nêu trên.

Trong năm loại hình dịch vụ của kinh tế chia sẻ đang trở nên phổ biến ở nước ta, việc thu thuế của Grab và Uber mặc dù không dễ dàng, song Nhà nước còn thu được. Một số loại hình khác, chính sách quản lý thuế hiện hành dường như bất lực. Rõ nét nhất là việc thu thuế hoạt động đặt phòng trực tuyến qua ứng dụng Airbnb. Các cơ sở lưu trú của Việt Nam tham gia kinh doanh trên Airbnb phần nhiều là cá nhân và hộ gia đình, toàn bộ giao dịch được thực hiện trực tuyến thông qua mạng internet, được Airbnb thanh toán qua tài khoản thanh toán quốc tế, không cần xuất hóa đơn hay có hệ thống sổ sách kế toán. Vì vậy, cơ quan thuế khó có thể kiểm soát được doanh thu của họ nếu không có sự phối hợp đồng bộ giữa cơ quan thuế và ngân hàng cũng như quy định bắt buộc công ty này phải cung cấp đầy đủ các giao dịch phát sinh tại Việt Nam.

Phân tích quá trình phát triển của các mô hình kinh tế chia sẻ, có thể thấy

phần lớn mang tính tự phát, cơ quan quản lý khá lúng túng trong việc xác định bản chất và cách thức kiểm soát. Một phần nguyên nhân do hầu hết văn bản pháp luật chưa bắt kịp những thay đổi trong kinh tế chia sẻ, nhiều chính sách mới ban hành thiếu đồng bộ khi xử lý hoạt động kinh doanh theo mô hình mới.

Chẳng hạn, vấn đề thuế, theo Bộ Tài chính, nhìn chung các văn bản pháp lý liên quan nghĩa vụ nộp thuế đã gần như bao quát toàn bộ hoạt động kinh doanh, tuy nhiên việc thực thi các chính sách vẫn còn khoảng trống. Việc quản lý thu thuế đối với các nhà cung cấp nền tảng trung gian là tổ chức, cá nhân nước ngoài không thành lập tại Việt Nam nhưng có phát sinh thu nhập tại Việt Nam là vấn đề khó khăn. Để thu thuế đạt hiệu quả, cần có sự phối hợp của các bộ, ngành liên quan quản lý hoạt động kinh tế chia sẻ trong việc hỗ trợ kết nối, cung cấp thông tin quản lý thuế đối với tổ chức, cá nhân có hoạt động kinh doanh xuyên biên giới; tổ chức, cá nhân trực tiếp hoặc gián tiếp tham gia quản lý, cung cấp, sử dụng dịch vụ internet, thông tin trên mạng tại Việt Nam...

Hai là, những rủi ro trong hoạt động kinh tế chia sẻ

Theo một số chuyên gia, vấn đề tài chính, thu thuế vẫn chưa phải thách thức lớn nhất của các mô hình kinh tế chia sẻ. Hoạt động cho vay ngang hàng (Peer to peer lending) hiện mới có khoảng 10 doanh nghiệp tham gia nhưng đã bắt đầu biến tướng và tiềm

ẩn nhiều rủi ro đối với an toàn tài chính, tiền tệ. Một số sàn cho vay hiện nay ấn định lãi vay 18%/năm, nhưng lại thêm thu phí mỗi ngày 2.000 đồng/triệu đồng, tương đương lãi suất 90%/năm (Uyên Phương, 2018).

Cho vay ngang hàng hoạt động đúng bản chất sẽ là một công cụ hữu ích để cung cấp các gói tín dụng khác nhau cho doanh nghiệp hoặc giúp hàng triệu người nghèo đặc biệt là những trường hợp không thể có tài khoản ngân hàng được tiếp cận thuận lợi với những nguồn vốn vay. Nhưng với lợi nhuận lớn như vậy, liệu rằng người cho vay có thật sự chỉ là những người có tiền dư thừa hay thực chất là tín dụng đen núp bóng, còn người đi vay cũng không khó để trở thành đối tượng lừa đảo.

Bên cạnh đó, dù không phải ngành nghề cấm kinh doanh, nhưng cơ quan quản lý hiện cũng chưa định danh được cho vay ngang hàng thuộc ngành nghề kinh doanh gì, chịu sự điều chỉnh của ngành luật nào. Các giao dịch qua cho vay ngang hàng hầu như đều không bảo đảm giá trị pháp lý vì không có chữ ký điện tử để được công nhận là hợp đồng số theo Luật Thương mại điện tử. Nghiêm trọng hơn, nếu gặp sự cố kỹ thuật, sàn giao dịch mất hết thông tin như đã từng xảy ra đối với sàn giao dịch tiền ảo thì hệ lụy rất lớn, vì liên quan đến tài sản của hàng nghìn, thậm chí hàng triệu người cho vay qua sàn.

Đối với cho vay ngang hàng, người đi vay không chịu sự kiểm soát nào của

pháp luật nên rủi ro của người cho vay là khả năng mất tiền lớn. Còn rủi ro của người đi vay là phải vay với lãi suất cao, có khi gấp từ ba đến năm lần trần lãi suất quy định. Trong trường hợp huy động vốn nhưng sau đó vỡ nợ, cả người đi vay và người cho vay đều không nhận được sự bảo vệ của pháp luật.

Một số vấn đề khác, các chính sách về quản lý lao động, việc làm và an sinh xã hội đối với người lao động và chủ sử dụng lao động trong kinh tế chia sẻ chưa đủ để bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của các chủ thể. Hành lang pháp lý quản lý hoạt động thanh toán điện tử đối với việc cung cấp các dịch vụ xuyên biên giới cần hoàn thiện hơn, nhằm bảo đảm chủ quyền thanh toán đối với các doanh nghiệp nước ngoài cung cấp dịch vụ xuyên biên giới vào lãnh thổ Việt Nam. Các quy định về an toàn thông tin cũng cần được bổ sung đầy đủ, xử lý triệt để hiện tượng bị mất thông tin hoặc sử dụng thông tin sai mục đích.

5. MỘT SỐ KHUYẾN NGHỊ

Để phát triển bền vững kinh tế chia sẻ và tận dụng các lợi thế cơ hội từ loại hình kinh tế này, Nhà nước cần quan tâm đến các quan điểm định hướng và giải pháp tương ứng như sau:

Thứ nhất, hoàn thiện hệ thống pháp lý và kiểm soát chặt chẽ loại hình kinh tế chia sẻ tại Việt Nam. Bên cạnh đó, cần phải tạo điều kiện cho các hoạt động kinh tế chia sẻ phát triển đi kèm với các chính sách khuyến khích các mô hình kinh tế chia sẻ vì mục đích xã

hội. Đồng thời, cần đánh giá tác động của từng loại hình kinh tế chia sẻ tới nền kinh tế để có cơ chế quản lý phù hợp, cần quản lý những lĩnh vực có thể ứng dụng được mô hình này, có lĩnh vực không cho phép để đảm bảo quyền lợi của người tiêu dùng và tính ổn định về mặt kinh tế - xã hội.

Thứ hai, cần xây dựng môi trường cạnh tranh bình đẳng giữa doanh nghiệp hoạt động kinh tế chia sẻ và doanh nghiệp truyền thống. Nhà nước cần có các chính sách thúc đẩy mô hình này theo hướng nới lỏng các điều kiện kinh doanh truyền thống (áp dụng chung cho cả khu vực truyền thống và khu vực kinh tế chia sẻ), đồng thời nâng cao kiểm soát quản lý đối với mô hình kinh tế chia sẻ trong việc cung ứng dịch vụ để tịnh tiến dần sự công bằng giữa truyền thống và công nghệ, gia tăng tính cạnh tranh.

Thứ ba, nâng cao năng lực quản lý của bộ máy nhà nước trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Đổi mới quản lý nhà nước theo hướng các bộ/ngành tăng cường phối hợp với nhau trong công tác điều hành quản lý nhà nước và chia sẻ thông tin; cần có quy chuẩn chung về thu thập xử lý dữ liệu để có thể kết nối, lưu trữ phân tích thông tin làm cơ sở đề ra các chính sách phù hợp trong bối cảnh công nghệ xóa mờ ranh giới giữa các lĩnh vực, ngành nghề. Thúc đẩy xây dựng Chính phủ điện tử giai đoạn 2020 - 2025.

Thứ tư, Bộ Tài chính chủ động nghiên cứu đề xuất sửa đổi Luật Quản lý

thuế, bổ sung quy định về việc cấp mã số thuế cho các tổ chức, cá nhân kinh doanh thông qua môi trường internet tại Việt Nam cũng như hướng dẫn cụ thể việc kê khai, nộp thuế qua mạng. Đây là cơ sở để yêu cầu các đối tượng có nghĩa vụ trực tiếp đăng ký, kê khai, nộp thuế và quyết toán thuế với cơ quan thuế cho hoạt động kinh doanh hay phát sinh nguồn thu nhập. Ngoài ra, quy định này sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho hội nhập kinh tế, phù hợp với cam kết khi gia nhập WTO của Việt Nam, đồng thời cũng ràng buộc các chủ thể tham gia hoạt động phải tuân thủ pháp luật nước sở tại.

Thứ năm, đảm bảo công tác thanh tra, kiểm tra và đảm bảo an toàn thông tin trên môi trường mạng được thực hiện tốt trong bối cảnh các hoạt động kinh tế chia sẻ tăng lên nhanh chóng. Xây dựng cơ chế để các bên trong hoạt động kinh tế chia sẻ có thể kiểm soát

được việc sử dụng thông tin của các nền tảng, các doanh nghiệp sử dụng dữ liệu cá nhân, tổ chức của mình theo đúng thỏa thuận giữa các bên.

Thứ sáu, tăng cường nhận thức của các bên trong nền kinh tế chia sẻ, bao gồm Nhà nước, doanh nghiệp, người dân. Quy định rõ trách nhiệm của các cá nhân và doanh nghiệp về khai báo thông tin về các hoạt động của kinh tế chia sẻ cho các cơ quan quản lý nhà nước, bao gồm các thông tin hoạt động, nghĩa vụ thuế và các quy định quản lý chuyên ngành. Xây dựng cơ chế chia sẻ thông tin và dữ liệu giữa chính quyền các cấp và các doanh nghiệp, các hiệp hội ngành nghề và các hộ kinh doanh. Xây dựng cơ chế, chính sách giảm thiểu rủi ro cho các bên trong hoạt động kinh tế chia sẻ bao gồm cảnh báo sớm cho người cung cấp dịch vụ, bảo vệ người tiêu dùng. □

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN

1. Dân trí (online). 2019. “Dịch vụ chia sẻ nơi ở Airbnb nở rộ tại TPHCM”. <https://dantri.com.vn/kinh-doanh/dich-vu-chia-se-noi-o-airbnb-no-ro-tai-tphcm-20190319143401172.htm?>, truy cập ngày 7/9/2019.
2. Khanh Đoàn. 27/7/2018. “Kinh tế chia sẻ ‘đặt hàng’ gì cho chính sách?”, http://tapchitai chinh.vn/nghien-cuu-trao-doi/kinh-te-chia-se-dat-hang-gi-cho-chinh-sach-1419_95.html, truy cập ngày 7/9/2019.
3. Thanh Lê. 23/9/2017. “Uber bị truy thu thuế gần 67 tỷ đồng”, <https://vnexpress.net/kinh-doanh/uber-bi-truy-thu-thue-gan-67-ty-dong-3645695.html>, truy cập ngày 9/8/2019.
4. Thủ tướng Chính phủ. 2007. *Quyết định số 159/2007/QĐ-TTg* ngày 10/10/2007 ban hành quy chế phối hợp giữa các bộ, ngành, địa phương đối với các vùng kinh tế trọng điểm. Hà Nội.
5. Uyên Phương. 2018. “‘Bẫy’ lãi suất ‘cắt cổ’ với dịch vụ vay tiền online”, <https://bizlive.vn/tai-chinh/bay-lai-suot-cat-co-voi-dich-vu-vay-tien-online-3450079.html>, truy cập ngày 1/9/2019.